

coanegra

Núm. 80 - Febrer 91 - Preu: 100 Pts.

Benet Darder

Instal·lacions Elèctriques

Plaça d'Espanya, 9
Tel. 62 09 12

07320 - Santa Maria del Camí

Centre de reconeixement
mèdic psicològic
per a permisos de conduir
i llicències d'armes

DIMARTS I DIVENDRES DE 20 A 21 HORES

Recordi que ha de dur: - D.N.I.

- 1 fotografia
- lents correctores, si n'usa

Plaça Caidos, 3

Tel. 62 04 15

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

CONSPORT
AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas
DIRECTOR

Barceló i Combis, 10
PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11

qualitat balear s.l.

Josep L. Ferrer
FRANJA ROJA SA
Canellas
DESTIL·LERIES SANTA MARIA

**DISTRIBUIM ELS LICORS DE SANTA MARIA
I ELS VINS DE BINISSALEM**

Rei Sanxo, 3

Tels. 14 00 17 - 62 01 66

CERÀMICA
CAN BERNAT

TELÈFON 62 01 78

C/ BARTOMEU PASQUAL S/N
SANTA MARIA DEL CAMÍ

**CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"**

coanegra

**PUBLICACIÓ MENSUAL
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ**

**DEPÓSIT LEGAL
P.M. 381-1981**

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat Vich
Pere Josep Calafat Vich
Magdalena Canyelles Ferrer
Ramon Canyelles Canyelles
Rafel Pizà Ordinas
Joan Serra Mercadal
Mateu Vich Coll

COL·LABOREN
Antoni Oliver
Andreu Bestard
Rafel Estarrelles

PORTADA
Fotografia de Rafel Pizà

**REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT**
Batle Bartomeu Simonet, 5
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles publicats en aquesta
revista sols expressen l'opinió dels
seus autors.

EDITORIAL

NO MES SANG PEL PETROLI

Si durant el gener hi ha hagut una «notícia del mes», que ha estat en boca de tothom, sense cap dubte es tracta de la Guerra del Golf Pèrsic. Una guerra que estava anunciada, que ha convulsionat el món, i que està present en tots els mitjans de comunicació i en l'ànim de tothom. Es per això que des de Coanegra no podem deixar de fer algunes reflexions sobre el tema.

Són moltíssimes les veus que arreu del planeta s'han alçat invocant als governants al seny i la racionalitat amb el mateix clam: «Ni una gota més de sang pel petroli». La sang, però, ja ha començat a vessar. La destrucció i la mort, l'absurd de la guerra, creix dia a dia i s'escampa sense que ningú hi posi remei, entre la perplexitat i la indignació de la gent, que no entenen ni volem entendre ni volem creure que els conflictes s'hagin de solucionar d'aquesta manera.

Que Saddam Hussein és un tirà sanguinari, és un fet avui per avui fora de tot dubte. Que ha infringit tots els acords internacionals per a invadir un estat veïnat resulta evidentíssim. Que aquests fets no han d'ésser permesos per la Comunitat Internacional sembla lògic i raonable. Ara bé, seria d'una ingenuïtat imperdonable pensar que la guerra s'ha desencadenat només per això. Al món es comenten cada dia nombroses i terribles violacions dels drets humans, i les grans potències no fan un desplegament de forces com el que han fet al Golf Pèrsic, ni les Nacions Unides donen el seu vist i pau. La qüestió és que a Kuwait hi ha petroli, molt de petroli.

El nostre crit per la pau i contra la guerra ni és una manera de donar per bona la invasió de Kuwait per part de l'Iraq. És una denúncia de la hipocresia dels qui diuen defensar la democràcia i alliberar Kuwait, quan no han mogut un dit per altres causes justes, però sense petroli. El nostre clam pacifista és per demanar, a més de pau, justícia. No tan sols per a l'Iraq i Kuwait, també per a tot el món àrab, Palestina inclosa; i per tants d'altres pobles del món sotmesos a estats i règims que els humilien, massacren i neguen qualsevol dret. Pau i justícia a Lituània, al Kurdistan o a El Salvador, a Somàlia, a Sudàfrica o a Panamà.

Per a arribar-hi és imprescindible posar voluntat per a obrir vertaderes vies d'acord i de diàleg dins la comunitat internacional. I una cosa és ben certa: amb la Guerra del Golf no anam per aquest camí. Si aquesta guerra és justificada pels Estats Units i per les Nacions Unides, quantes altres guerres trobaran la seva justificació?

Aquesta guerra és injustificable. És la guerra de l'enfrontament entre els pobles àrabs i occidentals, de la censura militar a la llibertat d'expressió, de la prepotència i la intolerància. Per això convé que desenterrem la vella consigna: siguem realistes, demanem l'impossible. Només així arribarà a ser possible.

PLUGES D'OCTUBRE, PER GENER

Que hi hagi pluges torrencials per octubre sòl esser notícia a tots els països de clima semblant al nostre. El que ja no és tan habitual és que aquest tipus de pluges tinguin lloc al mes de gener. Entre els dies 22 i 26 de gener varen caure damunt el nostre poble quantitats d'aigua entre els 130 i els 168 litres per metre quadrat, segons els llocs de medicació, amb un màxim entre 75 i 97 litres dia 25. Aquesta quantitat, que va ser més grossa cap a la muntanya, sense resultar catastròfica, va ser suficient per a què pel torrent de Coanegra baixàs una torrentada com feia anys que no vèiem. L'aigua va sortir del torrent en alguns trams i va rompre un bon tros de la tanca de reixa que no fa gaire es va posar a Son Oliver.

A la banda del pla va quedar demostrat que les obres de la nova autopista no estan preparades per a les pluges intenses, ans al contrari, varen contribuir a que s'embassàs el camí de Muro i sobretot la carretera de Sencelles, a la qual l'autopista abocà una immensa bassa d'aigua, de tal manera que al creure entre la carretera i les obres, just a la sortida del poble ja era arriscat passar-hi en cotxe. I als estanca-sangs i els seus voltants, zona conflictiva quan plou, la circulació es va veure interrompuda algunes hores, i hi va haver cotxes que hi quedaren encallats. Dins el poble es produïren les petites inunda-

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes

*Moto-serra ECHO

*Moto-cultor PIVA

*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

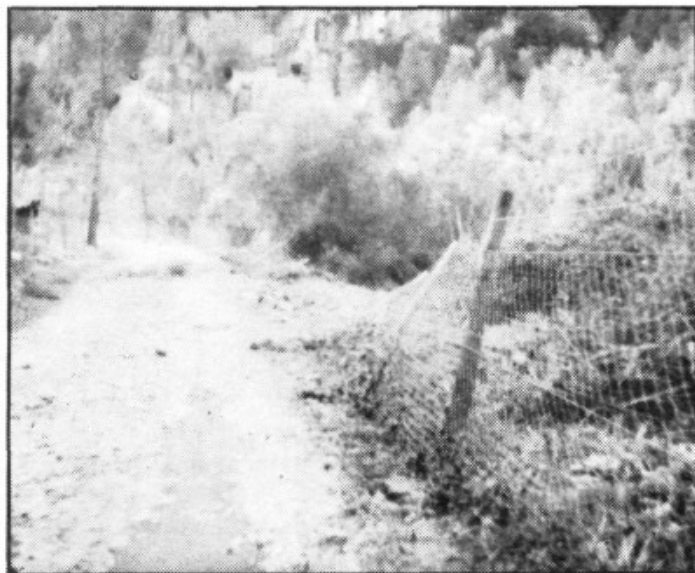
PLUGES DEL MES DE GENER (fins dia 26)

Dia	litres/m²
13.....	10
20.....	3
22.....	10
23.....	17
24.....	11
25.....	97
26.....	32

El dia 25, segons TV3, els litres caiguts al nostre poble foren 81, però les dades són variables segons les hores de recompte i la ubicació del pluviòmetre.

cions habituals en aquests casos, als carrers i soterranis de costum.

Esperem que els enginyers de camins s'hi mirin, i procurin que en estar acabada l'autopista resulti que camps i carreteres no es vegin afectades d'inundacions quan plogui una mica més del compte, com ha succeït en aquesta ocasió. Però tal vegada és demanar massa.

VIVERS
SANTA
MARIA
SAT 7117

Carretera de Bunyola, Km. 1

Telèfon 14 00 41

SANT ANTONI ES UN BON SANT

El poble de Santa Maria del Camí va ser un any més fidel a la seva cita anual amb el foc i la bulla que s'organitza en honor al Sant Patró dels ases. I enguany ha estat el dia tradicional assenyalat, la nit del setze de gener, i no el dissabte següent, com va succeir l'any passat. Entre altres coses, enguany el dissabte coincidí amb la revetla de Sant Sebastià a Ciutat, factor que convertia aquesta data amb molt poc adequada per celebrar res a Santa Maria; així que la tradició del 16 de gener s'ha vist recuperada.

I mentre a l'Orient esclatava la guerra, així dedicàvem un any més aquesta entranyable nit a activitats més pacífiques: al foc (sense artilleria), al vi, a la llangonissa i el botifarró, a la ximbomba i a la bulla moderada entorn a les flames.

Sant Antoni segueix essent la festa dels grups de veïnats per excel·lència, la festa de carrer i la festa de la dispersió. Cadascú va fer el truí al seu redol, entorn del seu fogueró preferit. I un any més n'hi va haver per triar: Can Quart, Sa Vileta, Sa Revolta, La Vila (de l'Ajuntament), Son Cosset, l'Escola Graduada, Placeta Robiol, Son Fango, Can Carol (del Club Ciclista), S'Escoleta, Plaça Nova (de l'Associació de la Tercera Edat), i a la Plaça dels «Caidos» (del Col·legi Ramon Llull). A cada un d'ells hi va haver festa i sarau d'acord amb els gusts i aspiracions dels seus organitzadors. Uns amb un caire familiar, quasi íntims; altres amb més aflluència de públic extern al fogueró. Un any més les actuacions musicals varen esser l'atracció principal d'alguns foguerons, en aquest cas a Son Fango, Can Carol i S'Escoleta.

Com és costum, el fogueró de la plaça de la Vila va constituir el punt inicial de reunió per a molta de gent abans de començar la volta pel poble. Allà no hi faltà ni el vi ni la llangonissa i els botifarrons per a tothom qui en va voler. I després, a començar la volta pels foguerons, a seguir la festa per cada un dels seus redols; cosa, per altra banda, impossible d'aconseguir: són massa foguerons per a no perdre's al truí d'un altre. Entre els qui voltaven d'aquí cap allà, a més d'alguns disfressats i molta altra gent, hi va haver una esplèndida comparsa de dimonis del grup «mos ho pensam», que no sabem qui son, perquè duïen el cap tapat, però que «mos ho pensam».

Va ser una festa, en definitiva, d'acord amb el que marca la tradició que entre tots hem anat creant un any rera l'altre. Tothom qui va voler s'ho va passar bé i va trobar el seu lloc enmig d'una festa diversa i dispersa. Llàstima, però, que la vetlada acabés amb una notícia tan trista com la declaració de la guerra de Kuwait. Per sort, això succeí molt enfora de Santa Maria.

M.V.

REVETLA SANT ANTONI

*Una nit freda de gener
sa revetla es repetí
sa gent es pogué divertir
en sarau i bulla en el carrer.*

*En dissabte de Sant Antoni
gent pintada i desfressada
i una comparsa molt admirada
tots desfressats de dimoni.*

*Sa gent de foc en foc
compost de tions i rabassots
petardos, cohets i al.lots
i es foguerons, cremant a poc a poc.*

*A damunt caliu ardent
uns torrant botifarró i sobrassada
altres seguint sa passetjada
ja no sent el fred la gent.*

*Aqueixa nit freda de gener
que sia d'alegria
i que el poble de Santa Maria
es devertesqui passant-ho bé.*

*Una cosa vos vull dir
foguerons trob que n'hi ha massa
crec que un a sa plaça
i es altres no puc repartir.*

Gener 1991
R. Estarelles

JARDI - PUB - GRILL

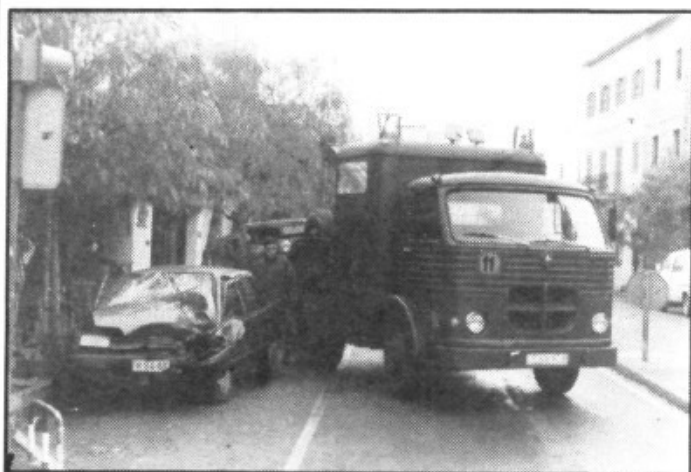
ES VAIXELL

**NOVA DIRECCIÓ A CÀRREC DE
XAVIER i TONI**

Crt. Palma - Santa Maria - Km. 13,5 - Tel. 62 08 11
APARCAMENT PROPI

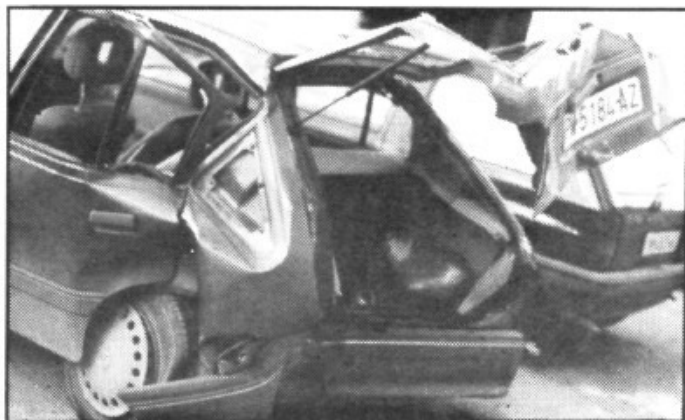

ACCIDENTE A LA CARRETERA

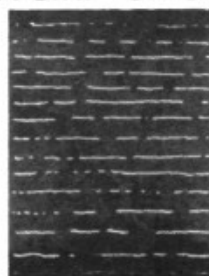
Eren devers les vuit del matí del dimecres vint-i-tres de gener, quan un vehicle militar que es dirigia cap a Inca i un cotxe que anava en sentit a Palma, xocaren just davant el Bar Jaume; hi va haver ferits, que foren evacuats amb ambulàncies. Els cotxes obstaculitzaren el pas una bona estona, i en un moment la coa arribà a Consell.

COMENÇAMENT ACCIDENTAL

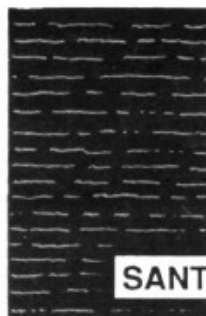

Hi ha maneres i maneres de començar l'any. Dia primer de gener a les nou del matí, quan a S'Avenc netejaven el bar després de la festa de cap d'any es varen veure desagradablement sorpresos quan un cotxe que circulava per la carretera va pegar contra el cotxe den Pere Macip, que estava aparcad allà davant. A la fotografia podeu veure com va quedar el cotxe aparcad, després de pujar damunt la vorera i topat amb un arbre per la part de davant, del cop que va rebre per darrera. El cotxe que va provocar el xoc anava ocupat per uns joves de Ciutat. I és que dies com el de cap d'any no són gens segurs per a la circulació... ni amb el cotxe aparcad.

SA SINI SA SINI

Café'

SANTA MARIA

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

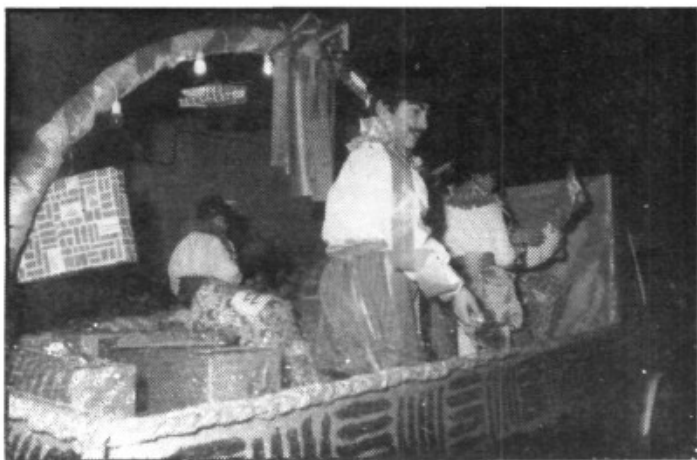
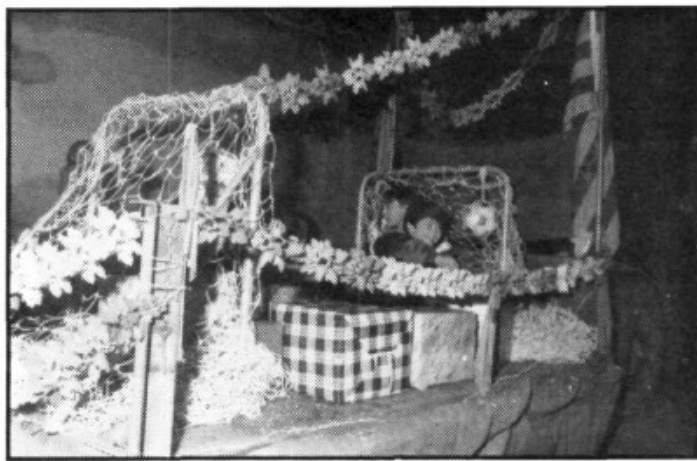
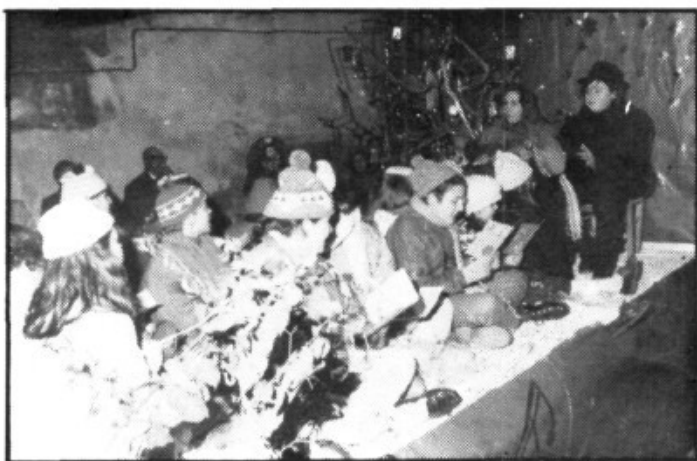
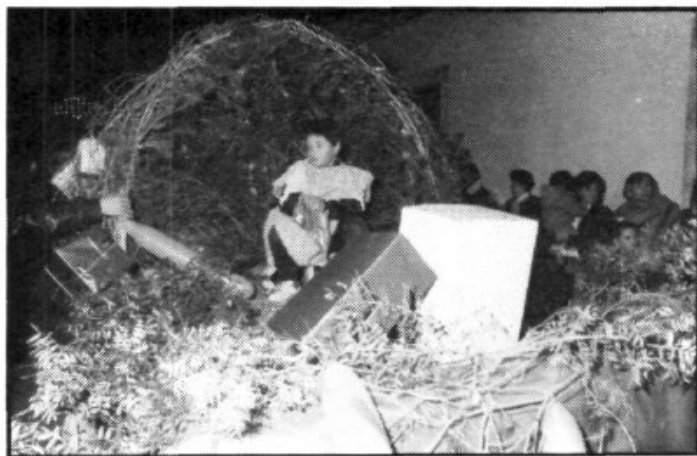
LA QUALCADA DELS REIS D'ORIENT

L'arribada dels Reis d'Orient, és un esdeveniment que anualment congrega a molta de gent a la Plaça dels Hostals per apreciar la arribada de la Qualcada Reial. Aquest cop fou més prest, ja que els Reis arribaren sobre les sis i mitja passades, degut a que s'havien de repartir les joguines a domicili.

Els sons solemnes de la Banda de Música, donà un caràcter més vistós a la Qualcada. Les carrosses, moltes al parer de la gent: algunes d'elles portant els regals reals dels nins de la vila, i d'altres molt originals, com la realitzada pels veïnats

dels Hostals, la qual, espectacular, servia de comitiva al Rei Negre; o a la foganya de AFCAT, passant per la de la Tercera Edat, la plena d'infants del Col·legi Públic, la repleta de nins petits del Migjorn, la del grup de joves «Mos ho pensam» i de grups de barriades, en general, unes carrosses que més que originals són festives, i aporten un important grà d'arena perquè la Qualcada sia més llarga, vistosa i espectacular.

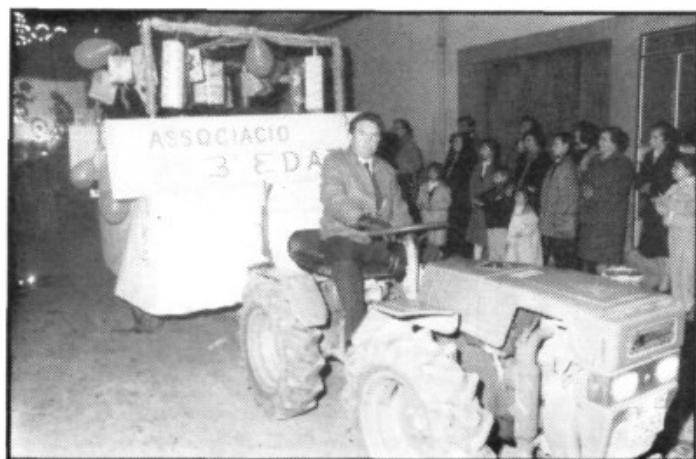
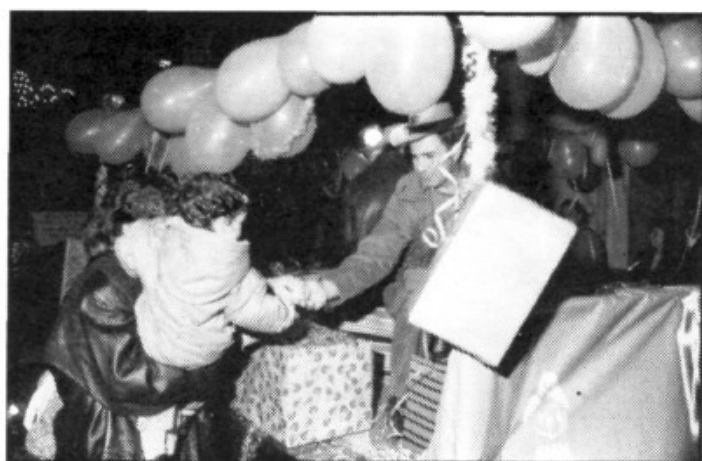
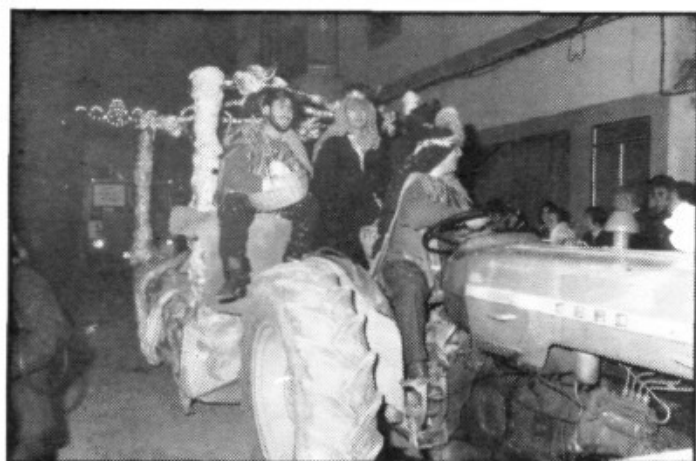
La novetat d'enguany, a més de començar més prest, ha estat el fet de que els Reis repartissin casa per casa les jogui-

nes, la qual cosa ha envermellit i allucinat als petmons. Segons fonts consultades, hem estimat que uns trescents nins reberen a casa seva la joguina, per la qual cosa la comitiva reial es dividí en grups i amb una horeta hagueren acabat de repartir. D'alguna manera, podem tranquilitzar als pares -que segons hem recollit- no volgueren que els reis els duguessin a domicili la joguina, tot pensant que els Reis estarien massa temps en fer la ruta. S'ha demostrat que la cosa és més ràpida del que pareix.

Una vegada acabada la ruta reial, i netejats de disfresses i maquillatge, la comitiva reial gaudí del tradicional refrigeri per la seva participació a la qualcada, aquest cop a Can Beia. Una nota a destacar és que la Comitiva Reial és la mateixa que l'any passat, una cosa positiva que diu molt del seny i bon actuar dels organitzadors actuals.

Estudi
fotogràfic
Llorenç
Frontera

Plaça Hostals, 44
SANTA MARIA DEL CAMÍ

Tel. 14 00 52

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

SUPERMERCAT

**DURANT EL MES DE FEBRER
IMPORTANTS OFERTES DE
CARNISSERIA I XARCUTERIA**

HORARI

DE DILLUNS A DIVENDRES
DE 8 A 13,30 i DE 16,30 A 20,30

DISSABTE

DE 8 A 13,30 i DE 17 A 20,30

DIUMENGE

DE 8,30 A 13,30

C/. Santa Catalina, s/n (devora la via del tren). Tel. 62 07 55

L'AJUNTAMENT INFORMA

CONCERTS PROGRAMATS:

DIA 3 DE FEBRER, A LES 8,30, A LA PARRÒQUIA.

CONCERT DEL COR ES TALLER.

MUSICA FRANCESA I ESPANYOLA DEL RENAIXEMENT

DIA 16 DE FEBRER, A LES 8,30, A LA PARROQUIA,

CONCERT DE LA CORAL DELS ANTICS BLAVETS.

HOMENATGE AL MUSIC SANTAMARIER PERE JOSEP MATAS

AJUNTAMENT DE SANTA MARIA DEL CAMÍ

EN POQUES PARAULES

NORMALITZACIÓ

Als que estimam i respectam el nostre idioma, ens ha sorprès agradablement que algunes plaques de carrers que fins ara estaven en castellà, s'han vist substituïdes per altres que tenen posat els noms amb la nostra llengua. Algunes de les vies públiques afectades per aquesta mesura normalitzadora són els carrers del Rosari, de Santa Margalida, dels Molinets, la Revolta o la plaça d'Andreu Torrens. Segons fonts municipals aquesta només és la primera fase d'un procés més llarg per a recobrar tots els noms dels nostres carrers i places.

JUDICI

El proper dia 22 de febrer, segons hem llegit a la premsa local, tindrà lloc a l'Audiència Provincial el judici oral contra els pressumptes autors de la mort del jove santamarier Miquel Morro Canyelles, que va tenir lloc la nit del 28 d'octubre de 1987. L'acusació particular sol·licitarà penes de 42 anys i 6 mesos de presó per a cada un dels tres acusats, pels delictes d'assassinat amb acarnissament, premeditació i nocturnitat, detenció il·legal i exhumació il·legal.

VISCA LA PAU

Això és el que deia la pancarta que un grup d'alumnes del col·legi Ramon Llull varen passetjar dies passats pel nostre poble. Tres paraules que resumeixen perfectament els desitjos d'aquests al·lots i que en els moments en que ens trobam no necessiten cap altre comentari.

Mare Nostrum

SEGUROS

ANTONI OLIVER
AGENT

C/. Jaume Ferrer, 5

Tel. 14 00 35

SANTA MARIA

fusteria _____

Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

ACAPARAMENT

Santa Maria també es va veure afectada per l'onada d'acaparament causada per la psicosi exagerada de guerra que es va produir els dies anteriors a la jornada del 15 de gener, data de l'ultimàtum de les Nacions Unides a Iraq. A moltes tendes s'acabaren o minvaren considerablement les existències de molts de productes de primera (i a vegades segona) necessitat. Sentit de la previsió o simple ignorància?

SERVICI DE FAX

A Santa Maria del Camí, comptam amb un servici obert al públic de FAX, un nou aparell electrònic que és part de la revolució dels mitjans de comunicació actuals. Aquest servei l'ofereix l'Estanc de la Carretera. El FAX és un aparell telefònic que permet enviar documents instantàniament d'una part a l'altra, enlloc de parlar, reps la factura o el projecte que demanaves.

CABALLITOS BABY

Malgrat no sia encara la fira, i tampoc haguem passat els darrers dies, ja hi ha a la Plaça Nova una atracció firal. Es tracta dels «caballitos» Baby. De segur que els petits han demanat als pares per qualcar-hi.

ROBATORIS

Abans de festes el poble patí una onada de robatoris a Cases particulars, algunes d'elles al carrer Llarg —a una de les quals hi entraren dues vegades— a la carretera, i a cases de fora vila. Els lladres s'emportaren sempre diners, joies, ob-

jectes de valor i televisors-vídeos. Robatoris que han coincidit amb els de Marratxí. Cal discrepar dels diaris de Palma en quan a què aquesta onada pugui estar relacionada amb l'absència del Quarter de la Guàrdia Civil al poble. Si tots feim memòria, sabem que d'altres anys —tenint quarter— hi havia adesiara temporades de robatoris, doncs, no hi ha cap relació. Els robatoris i com prevenir-los, una difícil qüestió.

MATANCES DE LA TERCERA EDAT

L'Associació de la Tercera Edat organitzarà unes matances properament a la possessió de Son Verdera. Malgrat el temps bo matancer ja hagi passat, els majors faran vega a aquesta bella possessió santamariera. A l'excursió del dia 26 —organitzada per Ruycal— que congregà a cinc autocars —unes 200 persones— ja es rifaren coses per recaptar fons per a les matances. Els majors per assistir-hi hauran de pagar un tiquet, i sembla que tindran dret a un bon dinar matancer i possiblement s'emportin una llangonissa —cosa habitual a altres matances de tercera edat de pobles mallorquins—. No hem averiguat el dia concret, però sembla que serà a mitjan febrer. Majors, alerta a l'àcid úric i al colesterol, vigila la pressió de sa sang!.

POLÈMICA VORERA

La vorera del carrer que fa cap de cantó amb Marquès de Font Santa ja fou polèmica en un principi, ja que el constructor demanava per fer-la més ampla i un empresari industrial es sentia perjudicat, ja que el carrer no és massa ample. Després de l'informe tècnic de l'arquitecte municipal es concedí el

L'AJUNTAMENT INFORMA

ACTIVITATS PREVISTES PEL MES DE FEBRER:

- Constitució del Patronat de la Residència de la Tercera Edat.
- Inici de les obres per a la creació d'un menjador per la Tercera Edat.
- Continuació de les obres de la primera fase de la Residència.
- Inici del curs de fotografia.
- Continuació de les obres de millora de la Plaça Jaume II
- Millores a la Plaça de Can Orell.
- Finalització del jardinet de sa Vileta
- Continuació de les obres de construcció del depòsit regulador d'aigua potable de Son Torrella.
- Aprovació del projecte de la segona fase d'il·luminació de fora vila.
- Segona fase de normalització del nom dels carrers
- Acabament de les obres del Punt d'Atenció Continuada (P.A.C.) per atendre les urgències mèdiques.
- Construcció d'una porxada al camp municipal d'esports
- Aprovació dels pressuposts per a 1.991.

permís per fer la vorera d'un metre i sorprenentment el constructor posà la voreta a l'inrevés amb el caire viu cap al carrer, llavors l'empresari ho posà en coneixement dels responsables municipals, els quals feren arreballar-la i tornar-la a posar així com cal.

CONCERT DEL COR «ES TALLER»

El diumenge dia tres de febrer a les 8'30 hores del capvespre, tindrà lloc a l'església parroquial un concert de música polifònica francesa i espanyola a càrrec del Cor «Es Taller», fundat el 1978 i que compta amb una llarga tradició com a intèrpret de música clàssica infreqüent, sobretot dels períodes del Renaixement i el Barroc. No és la primera vegada que aquest cor, dirigit per un dels més joves i prestigiosos directors, en Francesc Bonnin, actua a Santa Maria del Camí. Es tracta d'una cita interessant perquè aquest tipus d'esdeveniments no són gaire freqüents a la nostra vila.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS:

Daniel Sastre Nicolau (7.01.91)

Marta Vidal Candel (8.01.91)

DEFUNCIONS:

Joan Amengual Nadal (18.09.10-26.12.90)

Vicenç Homar Matas (5.03.05-12.01.91)

Font: Registre Civil, 28.01.91

CONSTRUCCIONS

MATEU GARCIA LLINAS

Cuartel, 1º, nº. 12 (Camí de Coanegra)

Telèfon: 62 08 83

SA COLUMNA «X» DE XAFARDEIG

S'adverteix als lectors que el contingut d'aquesta columna pot ferir la seva sensibilitat.

-M'han dit que deien que un dia que alguns santamariers estaven ben convençuts que no es farien foguerons per Sant Antoni, per, si esclatava la guerra, es moros ens veurien pel foc dels foguerons. N'hi hagué de foguerons, no ens atacaren com era normal... i esclatà la guerra, això ja no m'agrada gaire.

-M'han dit que diven que uns deien que s'Ajuntament estava endeutat fins an es sòtil. Uns diven que té dos crèdits de 50 milions, d'altres de vint. Mala gent aquesta que escampa mentides, persona que diven coses que no són certes per provocar mala bava. No em puc donar passada que hi hagi gent falsota que diu bajanades per ses carnisseries, botigues i forns.

-M'han dit que diven que uns deien que ses pasteres de sa carretera han costat devers vint milions de pessetes. Com que jo som pitjor que Sant Tomàs, i sempre ho he de tocar amb ses mans, som anat a la Casa de la Vila, i m'han informat que això és una cruadota, i jo afegesc de mala gent que tot ho canvia. Som sabut que tota l'obra que fan es jardiners val un dos milions, des quals quasi tot ho paga s'INEM, i s'Ajuntament pagarà un poc més de tres-centes mil pessetes, comparau, idò. Crec que val més callar que dir endiotades pes carrer.

-M'han dit que diven que un dia que per devers Sa directiva de sa tercera edat no s'entenien del tot, vaja no s'han atupat tampoc, sols que hi ha algunes diferències. És possible que hi hagi dimissions. No sé si té res a veure, però s'assumeix des duros de tots els socis, no se du ni molt clar ni al dia, vaja, crec que un vell associat no en sap res. I en canvi diven que qualcú no associat en sap molt de pessetes.

-M'han dit que diven que un dia que un regidor de s'oposició ha fet obra «menor» —així me pareix que li diven—, i es vivaretxo no ha demanat permís. Jo a això no sé si està bé o no, o tots en demanen o ningú.

-M'han dit que diven que un dia, que devers Son Oliver, després de Sa torrentada de fa uns dies, s'aigo se n'ha duit un bon trossam de barreres —que s'havien posat dins es torrent— i tombar un perellíng de «requilla». Jo ben crec que sa naturalesa és «sabia» i no li agrada que l'estrenguin.

-M'han dit que diven que un dia que es truí polític ja s'ha encelat. Es populars es moven a les totes, i han començat a cercar per tot arreu candidats, ja és cosa com a segura que en Pep anirà al cap davant, ja me pareixia que aquest bon homo es tornaria a presentar maldament ell digués que no. De s'actual majoria no en sé res, redell que ho duen d'amagat, sé que fan qualque dinar o reunió, però encara no sé si aniràn com a mesclats o cadascun amb el seu partit polític.

-M'han dit que diven que un dia a un altre a més valdria, a vegades no dir res, i primer escoltar a s'altre.

Es xot passar

CASA DE LA VILA

PRORROGA DEL CONTRACTE PER A LA INSTAL·LACIÓ DE CONTADORS

El passat dia 10 de Gener se va celebrar una sessió plenària a l'Ajuntament en el transcurs de la qual es presentà per la majoria la proposta de prorrogar el vigent amb l'empresa Construccions Santa Maria S.A. per a la instal·lació de contadors d'aigua. L'esmentat contracte acabava el 31 de Desembre de 1990 i per aquest motiu es prorrogarà sis mesos fins que es procedeixi a una nova contractació pel procediment que la llei estableixi. S'acordà un increment del preu contractual equivalent a l'I.P.C. de l'any 90.

El grup municipal del Partit Popular va manifestar que s'alegrava d'aquest augment, però es va abstenir a la votació. La proposta fou aprovada amb els sis vots de la majoria (PSM, PSOE, CDS i GM).

SERVEI D'AJUDA DOMICILIÀRIA

En el mateix plenari es va aprovar realitzar una concertació amb l'INSERSO per cobrir durant el 1991 el servei d'ajuda domiciliària que es ve prestant a persones que la necessiten pel fet de trobar-se en una difícil situació econòmica, social, familiar o personal. En concret l'INSERSO aportarà 2.400.000 pessetes a aquest servei, que comptarà com fins ara amb un assistent social i una treballadora familiar. Per al 91 està previst poder cobrir fins a 21 casos de persones necessitades d'ajuda, entesa aquesta ajuda no només com a tasques de neteja sinó també de caràcter psicològic,

etc.

Com que l'Ajuntament ha arribat a un acord amb el Consell Insular de Mallorca per tal que aquesta darrera institució subvencioni les despeses que pertocarien al Municipi per aquest concepte, pràcticament es pot dir que aquest servei social d'ajuda domiciliària li resultarà de franc a l'Ajuntament de Santa Maria.

SEGURETAT CIUTADANA

Durant el mateix plenari de dia 10 de Gener la Batlia presentà una proposta d'augmentar la vigilància policial contractant interinament un nou auxiliar de Policia Local.

Resulta que en teoria estava previst ja l'any 90 cobrir una plaça definitiva d'auxiliar de Policia Local però cap dels aspirants superaven les proves d'accés a l'escola de policia i no va poder ser. El grup Popular va reiterar que amb anterioritat ells havien proposat la creació no d'una sinó de dues places d'auxiliar de Policia Local considerant que és millor invertir els recursos en això que no en altres coses innecessàries.

PRECS DEL P.P.

El grup Popular presentà una queixa per no rebre informació suficient en relació al projecte d'il·luminació del cementiri. El Batle contestà que es tractava d'una obra d'adjudicació directa i que el projecte havia estat sempre a disposició del regidors de la oposició.

En un altre ordre de coses el grup Popular demanà que a les comissions o reunions en què hi participàs el regidor del Grup Mixt Vicenç Santandreu es comptàs amb la presència d'un Policia Local per evitar que l'esmentat regidor pugui agredir físicament a qualcú, tal i com en versió dels conservadors, sembla que era la seva intenció en una reunió recentment celebrada. El batle va rebutjar la proposta al·legant que confiava en el seny de les persones que integren l'Ajuntament.

PREGUNTES DEL P.P.

El Grup Popular preguntà per què els arriben les actes amb tant de retràs, recordant al batle que ell es queixava de lo mateix quan era a l'oposició. En Mateu Morro

al·legà que el retràs estava provocat per la intensa activitat que dur a terme actualment l'Ajuntament, però es comprometé a fer arribar les actes als conservadors amb més rapidesa.

Una altra pregunta va ser si amb motiu de la festivitat de la patrona de la Guàrdia Civil s'havien rebut invitacions per als regidors. El Batle contestà que s'havia rebut una invitació general a nom del Batle i Corporació molt poc temps abans de la festa.

També volgueren esbrinar els conservadors com era possible que es destinassin 53.200 pessetes només per a cartells anunciadors de l'exposició de bolets. Se'ls va contestar que en realitat aquesta quantitat havia servit com a pagament també per altres conceptes i que per error damunt l'acta de la comissió de govern només figurava el dels cartells.

Finalment el P.P. preguntà perquè no s'havia avisat als regidors de l'oposició per acudir a l'acte d'homenatge a Margalida Calafat al cementiri. El Batle contestà que ell personalment havia donat

l'ordre de que fossin avisats, ignorant la resta, i va expressar que procuraria que casos semblants no es tornin a repetir.

CONVENI PER CONTRACTAR PICAPEDRERS EN ATUR

L'Ajuntament ha firmat un conveni amb l'INEM per contractar els serveis de set treballadors en atur que realitzaran feines de picapedrer durant tres mesos pel poble de Santa Maria del Camí. Sembla que aquest grup serà adscrit a la millora de les places de sa Vileta, Can Orell i carrer Jaume II, i també a obres de millora del Col·legi Públic.

Es tracta d'un conveni semblant al del grup de jardiners que ha treballat últimament per carrers i places de la nostra vila. Aquests convenis estalvien doblers a l'Ajuntament perquè l'INEM paga la totalitat de la mà d'obra, amb la qual cosa el Municipi pot realitzar millores interessants a baix cost i endemés dóna feina a gent que no en té.

MENJADOR PER A LA TERCERA EDAT

Ja s'han iniciat les obres del menjador per a la tercera edat que s'instal·larà al bar de l'edifici municipal. S'aprofiten els wàters que hi ha a la planta baixa de l'esmentat edifici i que sempre des de la seva inauguració han romàs tancats. Ara quedaran convertits en cuina. De moment el menjador no podrà comptar amb moltes places per manca d'espai, però en el futur es podran ampliar. La decisió de posar en marxa aquesta iniciativa s'ha presa perquè el menjador de la futura Residència per a la Tercera Edat encara pot estar tres anys o més ser una realitat i mentrestant aquest ser-

vei es prestarà a l'edifici municipal. L'Ajuntament únicament haurà de fer front als gastos de manteniment del menjador perquè les obres que s'estan fent i tot l'equipament del menjador serà sufragat amb ajudes de la Conselleria de Sanitat i de l'IN-SERVO.

INCIDENT A UNA COMISSIÓ INFORMATIVA

En la reunió de la comissió informativa celebrada a

primers de Gener per tractar de la pròrroga del contracte amb Construccions Santa Maria S.A. per la instal·lació de comptadors d'aigua es va produir un incident entre el regidor Tomeu Cañellas i en Vicenç Santandreu. Pel que sembla el regidor Cañellas, visiblement irritat, va protagonitzar un llarg monòleg culpant a la majoria municipal de mala gestió en relació al tema de la reunió, fent ús d'expressions molt fortes. També va referir-se a la per-

sona de Vicenç Santandreu en un to «poc amigable», per dir-ho de qualche manera, la qual cosa provocà la rèplica d'en Vicenç qui acusà al regidor del P.P. d'haver duit a terme algunes accions irregulars com fer una obra sense permís i enxufar una farola a l'enllumenat públic també sense permís, etc...Els ànims s'encalentiren i en Vicenç s'aixecà de la cadira, però després tornà la calma i la reunió va transcórrer normalment.

FOTOS CARNAVAL

GUILLERMO
DE LA FUENTE

FOTOGRAF

C/. Sa Matança, s/n -

TEL. 14 00 96

- Santa Maria

NOU HORARI: DILLUNS A DIVENDRES 10 a 10,30 i 16 a 20
DISSABTES: 10 a 13,30

PERE MULET: PRESIDENT DEL COL·LEGI BALEAR D'ARBITRES DE CICLISME

Si heu vist en Pere actuar com a àrbitre en una carrera ciclista fàcilment hauréu endevinat que és un home que disfruta molt amb aquesta activitat. Per força ha d'esser així tenint en compte que fa una carretada d'anys que és el President del Col·legi Balear d'Arbitres de Ciclisme, és també des de l'any 68 Jutge Nacional Especial i des del 89 Jutge U.C.I. (internacional). Damunt la seva taula reposen les seves inseparables eines de treball: un petit magnetòfon que serveix al jutge per anar cantant els corredors a mesura que entren dins l'arribada i un cronòmetre. En Pere ens explica amb devoció com utilitza aquests dos instruments, sobretot el cronòmetre: cada vegada que un corredor entra s'espija el botó i queda enregistrat el seu temps... fins a cent registres de memòria admet l'aparell. Abans no era tan fàcil, diu, i es treu un «Omega» que pesa mitja tona... Però el jutge ciclista no s'ha d'enfrontar només amb les dificultats tècniques de la seva tasca, també ha de sebre torear el bou de les protestes, algunes ben poc amicals, dels qui se senten perjudicats. En Pere, tanmateix, no s'acovarda davant aquests compromisos perquè lo seu és vocacional, no hi ha dubte.

-No vaig néixer a Santa Maria però hi vaig venir a viure devers l'any 40, quan tenia deu anys, de manera que sóc santamarier. De jove m'agradava el futbol i de fet vaig ser jugador del Santa

Maria, però després me vaig canviar de jaqueta, com fan ara els polítics, i em vaig dedicar més al ciclisme formant part de la directiva de la Penya Gelabert. Quan organitzàvem una carrera a mi m'agradava molt situar-me darrere els àrbitres que controlaven la carrera i, amb un cronòmetre, prendre els temps dels corredors igual que ells ho feien. Per això a vegades em compte de que, efectivament, allò que de veres m'agradava era controlar les carreres, de manera que vaig inscriure'm com a àrbitre tot i que per fer-ho vaig haver d'aban-

donar la directiva de la Penya Gelabert perquè segons les normes eren dos càrrecs incompatibles.

M'agradava el futbol però vaig canviar de jaqueta, com els polítics...

-Quina memòria tens de la nostra

Viver HORTUS

La major exposició de Mallorca
de plantes ornamentals

Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

Tallers d'Automòbils

Martín Cañellas Ferrando

REPARACIÓ DE AUTOMÒBILS EN GENERAL
—ESPECIALITAT EN RENAULT—

TALLER
AUTORIZAT

**VENDA
D'AUTOMÒBILS**

Bernat Sta. Eugènia, 71
(Ctra. d'Inca)

Tel. 62 06 74 SANTA MARIA DEL CAMÍ

vila durant els anys 50?

-No durava res. Quan s'organitzava alguna iniciativa sempre hi havia qualcú

En temps d'en Franco a Sta Maria no durava res

---

que per enveja o per ganes de fer mal xerrava de més i no descansava fins que tot se desfeia. En temps d'en Franco no hi havia l'esperit de llibertat que hi ha ara: si un alçava una mica la veu tot d'una ja en tenia dos que volien sebre què passava. No era un ambient propici per construir projectes sòlids. I no parlem de casos com aquells anys que al poble hi va haver dos equips de futbol que jugaven a la mateixa categoria, només per donar gust a un voler fer la competència, cosa que sempre em sem-

blà absurda. Per sort, això ha canviat. Sense anar més enfora aquí tenim la revista «Coanegra», que aviat complirà deu anys.

-Aquest canvi de jaqueta de què parlaves abans quan contaves que deixares el futbol per decantar-te cap al ciclisme, perquè el vares fer?

-Per ventura influïren aspectes com és ara el fet de que el món del ciclisme no era tan problemàtic com el del futbol en el sentit de què segurament les passions no estaven tan enceses, però la circumstància que em va fer tombar més cap al ciclisme va ser sens dubte la coneixença d'en Toni Gelabert.

-Com era en Toni com a persona i

Conèixer en Toni Gelabert m'inclinà cap al ciclisme

---

com a corredor?

-Era una bellíssima persona. No era un home comunicatiu, si volies sebre

---

En Gelabert era molt intel·ligent damunt la bicicleta

---

res d'ell o de com li anava havies d'anar a demanar-li perquè ell normalment xerrava poc, però era una excel·lent persona. I com a corredor no en parlem!, era extraordinari. La seva principal qualitat damunt la bicicleta era la seva intel·ligència: els seus rivals no sabien mai de quin peu se calçava, no sabien mai quan estava acabat, de vegades semblava que ja estava derrotat i quan ningú s'ho esperava presentava batalla. Gràcies a la seva intel·ligència era capaç de rendir més que altres corredors que per ventura estaven en millors condicions físiques, perquè ell sabia dosificar molt bé el seu esforç.

-Quantes carreres has arbitrat?

-No ho sé, moltes. La primera va ser al Puig de Sant Salvador a Artà, i tenia de company a en Guillem «es siquier». Encara me'n record, no tenia ni idea de com ho havia de fer. Després he arbitrat carreres per moltes bandes, sobretot Catalunya i València. He estat a Campionats d'Espanya, etc... Cada any he de sortir com a mínim una vegada a arbitrar fora de Mallorca. la veritat és que és més difícil controlar una carrera aquí que no a la península, perquè amb els d'aquí hi ha una certa confiança, un tracte constant, i a vegades resulta especialment difícil haver d'aplicar el reglament.

-Què tal te va com a President del Col·legi Balear d'Arbitres de Ciclis-

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

FONER

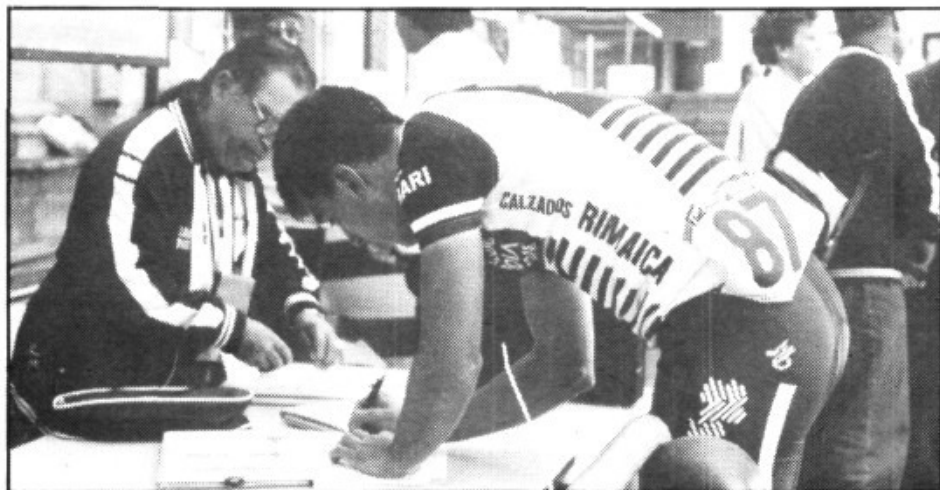
MINYO
INFANT
ESPORT

Plaça dets Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMI

GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN

me?

-Estic ocupant aquest càrrec ininterrompudament des de l'any 71 i he de dir que no em deixen fugir. He provat de deixar-ho un parell de vegades però al final sempre m'han presionat perquè em tornàs a presentar a la re-elecció. L'any 86 vàrem tenir una època tensa amb la Federació fins el punt que vàrem declarar una vaga d'àrbitres. El President de la federació era en Mateu Canals i era evident que se'n havia d'anar ell o me'n havia d'anar jo. Finalment va

equip de bàsquet soviètic va venir a disputar un torneig i el guanyaren. Resulta que la copa que pertocava al campió era petita, però de plata, i la que tocava als que havien quedat segons era ben grossa però sense valor. Idè què et penses?: Els soviètics volgueren la grossa!

-No m'estranya que els vagi tan malament ara... Passant a un altre tema, tu també participares en la iniciativa de l'equip de futbol femení... com va acabar?

-L'equip va desaparèixer per problemes financers. El fet d'haver de participar en una competició d'àmbit nacional suposava unes despeses massa grans... darrere cada desplaçament a la península se'n anava un mínim de 250.000 pessetes i això és molt mal de mantenir.

-Fins ara només hem parlat de temes relacionats amb l'esport, però

No em deixaren fugir de la Presidència del Col·legi Balear d'Àrbitres

Quan no hi ha confiança és més difícil aplicar el reglament

ser ell qui va haver de fotre el camp. D'altra banda, no havia pensat a comentar-te que tenc la insígnia d'or i brillants del Col·legi Nacional d'Àrbitres, distinció de la qual em sent orgullós.

-I l'or i els brillants són de veres?

No ho he anat a encalçar mai! Ara que dius això em fa recordar una anècdota de fa uns quants anys, quan un

el cert és que tu has participat amb altres tipus de projectes dins Santa Maria...

-Efectivament. Vaig ésser el secretari de l'agrupació folklòrica «Salero Típic de Fontanella», per exemple. Recentment he format part de la comissió auspiciada per Joan Feliu amb l'objectiu de posar en marxa un projecte de Residència per a la Tercera Edat a la nostra vila.

-Com entraves en aquest grup promotor que ha jugat un paper decisiu per a fer realitat la Residència?

-Jo t'ho explicaré. En Joan Feliu és l'ex-president de la Penya Gelabert i

Convendria tenir un poliesportiu municipal a Sta. Maria

quan va voler fer passes cap a aquest projecte va voler comptar amb els qui havien estat els seus companys a la directiva de la Penya, entre els quals hi era jo. No podia dir que no a la proposta d'en Joan per tres motius: perquè com a ex-directiu de la Penya Gelabert estava compromès, perquè el projecte d'una Residència és una cosa bona pel poble... i perquè en Joan és una mica parent meu!

-Es cert que també col·labores amb l'Enciclopèdia de Mallorca?

-Sí. Quan vaig sebre que necessitaven gent que aportàs dades em vaig animar a fer algunes col·laboracions sobre temes santamariers d'un costat i sobre temes de cicliste per l'altre. Però estic una mica empipat perquè es veu que quan envies una col·laboració aquesta gent talla l'escrit i el recompon a la seva manera, i d'aquesta manera te'l

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

Neteja de pous negres

Pastor

Tels. 62 04 49 - 62 08 47
Prolongación Mesquidas s/n. 2º - 1ª.

Santa Maria

Abans si un es posava un xandall i sortia a córrer pel carrer se'n reien d'ell.

desgracien.

-Com valoren la situació de l'esport a Santa Margalida?

-Pens que la infraestructura quedarà molt millorada si se construeix un poliesportiu municipal. Quant a la pràctica de l'esport per part de la població veig que al nostre poble s'està donant el mateix fenomen positiu que arreu, és a dir, que actualment el número de persones que practiquen l'esport ha augmentat molt gràcies a un canvi de mentalitat favorable. Fa anys si una persona es posava un xandall i sortia a córrer pel carrer el tractaven de beneit i se'n reien, en canvi ara això és completament normal i molta de gent practica l'esport pel seu compte.

-I, més concretament, del ciclisme santamarièr, què trobes?

-La cosa està fluixeta. El Club Ciclista cerca molt el divertiment dels seus associats organitzant marxes, etc... i això està molt bé, però em sembla que haurien d'esforçar-se més en fer un bon equip de joves corredors, s'hauria de treballar més la pedrera per veure si de Santa Maria tornen a sortir bons corredors.

-Pere, la rabiosa actualitat del tema ens obliga a demanar-te una opinió sobre la guerra del Golf Pèrsic.

-Jo em pensava que els americans la resoldrien en dos dies i ha resultat que no. Crec que en el seu moment no s'esgotaren totes les possibilitats per arreglar-ho pacíficament, sobretot per part dels americans i dels europeus. Ara ho

El C.U.C. Sta Maria s'hauria d'esforçar més per treure bons corredors

pagarem tots, perquè la guerra ara és enfora però tard o d'hora mos arribarà, sobretot a nivell econòmic mos perjudicarà... i em referesc sobretot al turisme. Si la processó de la guerra s'allarga la gent anirà amb la butxaca estreta i amb

por.

-Vols afegir qualche cosa?

-Que poguem celebrar els vint anys de «Coanegra».

-Gràcies. Per cert, això em recorda que el responsable de les finances m'ha encarregat que te cobràs la subscripció de l'any 90. Són mil pessetes.

-Encantat!.

-No en perdonam ni una!

Texte: Joan Serra Mercadal

Fotos: Rafel Pizà Ordines i cedides Pere Mulet

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 12 08

Fusteria

Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

LA CORAL JUVENIL

A Santa Maria tenim, des de fa algun temps, una Coral Juvenil. Va ser a principis del passat curs 89-90 quan va sorgir dins l'Escola Municipal de Música la iniciativa de crear una secció de cant coral, com a activitat complementària a l'ensenyament de solfeig i la pràctica d'instruments musicals, que eren l'activitat inicial de l'Escola. D'aquesta manera de llavors ençà, fa per tant més d'un any, els joves alumnes de l'Escola tenen l'oportunitat de realitzar una aplicació pràctica dels seus coneixements, especialment aquells que no toquen a la Banda.

El director de la Coral Juvenil és en Gabriel Aguilera, professor de l'Institut Juníper Serra de Son Cladera, amic i col·laborador musical de n'Andreu Bennàsser, director de la Banda de música. En Gabriel, a més de donar classes a Santa Maria i al seu Institut, també en dona a Petra. Al nostre poble hem tengut ocasió també de presenciar la seva actuació com a baríton al concert líric de les passades festes de Santa Margalida, acompanyat d'Andreu Bennasser al piano.

Cada dijous, a Ca's Metge Rei, tenen lloc els assajos de la Coral Juvenil, on hi assisteixen prop d'una vintena de joves de 10 anys per amunt, alumnes de l'Escola Muni-

pal de Música. No tots, però, son santamariers. També en vénen alguns de Santa Eugènia, poble que no té escola de música. El repertori dels assajos és més o menys el típic de totes les corals, basat sobretot en clàssics populars, sense que hi faltin peces més juvenils, manco «formals». Al passat mes de juliol, durant les festes patronals vàrem tenir ocasió de sentir una bona mostra d'aquest repertori, amb motiu de la seva primera actuació pública. Està previst que en acabar el

present curs, torni a començar a actuar en públic.

A més d'aquesta Coral de joves, els dilluns també tenen lloc classes de cant dirigides a infants més petits, de set o vuit anys, amb peces i mètodes adequats a l'edat dels alumnes. D'aquesta manera està de moment garantida, ja que les generacions més joves tenen accés des de prest a la formació i l'amor per la música.

La finalitat de la Coral és doble: per una part és lúdica,

es canta pel plaer de cantar, per passar-ho bé a la vegada que s'aprèn i es practica. Per l'altra banda les classes serveixen de preparació per a l'assignatura de Cant Coral al Conservatori. Els alumnes, a més de passar estones agradables, solen progressar ràpidament, ja que tenen una formació musical adequada. Molts d'ells, la majoria, tenen el segon i el tercer curs de solfeig. L'únic aspecte en el qual precisen una major instrucció és en la tècnica vocal, a la qual dediquen una

CONFECCIONS

VICÉ

MODA JOVE

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

estona abans de començar les sessions d'assaig.

L'objectiu de la Coral és sobretot pedagògic i divulgatiu. Ensenyar i donar a conèixer és ara mateix més important que tenir una «bona» coral. Això vendrà més endavant, quan els joves hagin madurat i demostrin interès en continuar amb l'activitat. De moment es cuida la «cantera» en els dos sentits de la paraula: les generacions joves i les ganes de cantar. Per això, i en aquest punt els responsables de la Coral ens

insistiren, es tracta d'un col·lectiu obert a qualsevol jove interessat, encara que no siguin alumne de l'Escola Municipal de Música. No es tracta, ara per ara, de limitar la Coral a les veus més privilegiades i educades, sinó de tenir les portes obertes a tothom, per facilitar l'afició del cant als joves santamariers, afició que és molt extesa arreu de Mallorca. Santa Maria, per sort, ja no n'és una excepció.

M.V.

AGRICULTURA ECOLÒGICA

Dins el marc del curset d'agricultura ecològica, organitzat pel G.A.E. (Grup d'Agricultura Ecològica) tingué lloc a la sala de sessions de l'Ajuntament, una interessant conferència sobre l'agricultura ecològica i les seves possibilitats, el conferenciant fou José Maria Leiva i vingué apostat de Castella.

Començà fent una exposició general del tema tocant els aspectes més teòrics i filosòfics. L'Agricultor ecològic, seria alguna cosa més que el benefici, el rendiment o els fruits; aquesta agricultura pretén no dissociar el medi natural del conreu, intentant perjudicar-lo el menys possible. El conferenciant comparà repetides vegades l'agricultura convencional que no és la tradicional, amb l'ecologia exposant com a principals diferències l'adobament, l'ús de plaguicides i la implantació del monocultiu en races cada cop, més híbrides i seleccionades, deixant cada pic més al pagès en mans de les multinacionals del sector; també assenyala que la creixent implantació de la maquinària no ha alliberat al pagès; ans al contrari, cada cop s'ha de comprar més extensió i comprar més maquinària per sobreviure dins el sector.

El conferenciant presentà com a alternativa, la pràctica ecològica i la diversificació de cultius, les tècniques corquen el desenvolupament i la creació de vida a la terra, ja sia llaurant a poca profunditat, no llaurant, o aplicant sistemes de tapis vegetal, per tal d'afavorir la creació d'humus i la conservació d'humitat, per tal de què la terra es pugui oxigenar, gràcies als elements actius que ella mateixa desenvolupa.

El curset seguí el dissabte i diumenge a la finca de son Seguinet i a una de Sencelles, analitzant el terreny i posant en pràctica alguna de les tècniques, com la creació de compost o sistemes d'entremesclar cultius per tal d'evitar plagues.

Ningú dubta que aquesta pràctica d'agricultura és bona; el que passa és que és practicada i defensada per gent de cap de setmana, per gent que no la practica o per gent profundament enclaustrada que duu una respectable vida d'ermità. Per tant el que no quadra no és la pròpia agricultura, si no la seva relació en la resta del sistema socioeconòmic, (si la Unió Soviètica no tengués els veïnats que té, el seu sistema no hauria fracassat tant, mirau Cuba i els seus veïnats) per tant aquestes interessants i respectables propostes, no estan a l'altura del mercat, i l'únic que cerquen és l'ordre ecològic i el benestar del pagès que no és poc, emperò no presenten una substitució de l'agricultura convencional.

MIQUEL BARRERA

Plaça dels Hostals, 58
(devora Foto Miquel Salom)
07320 SANTA MARIA DEL CAMÍ
Tel. 14 02 79

**SA
GERRERIA**

CERÀMICA SERRA

*Carretera d'Inca
Tel. 62 01 71*

CALAIX D'IMATGES

COMEDIA, CUINA... I MOSTATXOS

Vestit de mariner a la seva comunió

En Joan Mates Sastre, és una persona ben coneguda pel seu caràcter rialler i afecadís, per les seves ganes de trui, per ser una persona amb una excel·lent dosi d'humor,

i... per tenir un peculiar mostatxo. Un mostatxo ben poblat i de pels gruixuts, que acaba en puntes acaragolades, un senyor mostatxo, tot sia dit.

Jovençà, al corral de Can Picarola, al seu darrera la seva mare Magdalena i la padrina Caterina

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

GALERIA CA'N BRAHÓ

MARCS
QUADRES
MOTLURES

Quarter V^a
Tel. 62 01 26

NIELS NORGAAARD

Qualcant als cotxes de «choque» a la fira, Biel Quis i Joan

Al Joan de sempre li ha agradat fer festa i bauxa, ja sia en forma de disfressa, fent comèdia o fent uns succulents sopars per a molta gent. L'escarni, la interpretació de papers punyents i graciosos és un dels seus forts i de les seves passions, compartida amb la de ser un amant de la bona cuina. Ambdós móns, el de la co-

mèdia costumista i el de la cuina tradicional, ben mallorquina ells, units per la necessitat que tenen d'una dosi de creació pròpia i d'improvisació, en definitiva, d'unes característiques personals de'n Joan. De tal manera que tant els papers que interpreta com els plats que elabora tenen les seves senyes personals, un poc de la seva manera de

Amb la seva dona Margalida Mateu, quan eren dos jovenets que festejaven

ser s'hi traspua i es fa evident.

Neix el darrer dia de l'any 1938 -encara es senten algunes bombes de la guerra del trenta sis- a Can Picarola a Fora Vila, fill pagès i picapedrer. Anà a l'escola unitària de fora vila a Ca Sa Ratolina, on un mestre ensenyava a l'al·lotgea dels voltants, i després passà a Can Capó.

Als nou anys és lloga a Son Serra, amb l'amo en Antoni de Sa Font, allà feia de

vaqueret, de porqueret, i feinetes ja sia a la casa o als conreus. Era l'usual de la infantesa dels anys de la dura postguerra, de les cartilles de racionament, s'havia d'aportar un poc a cada casa. Anys d'escassetat, d'estretor i de fretor per al poble.

Poc després inicià el seu contacte amb el món de les olles, els olis i els menjars. Als dotze anys entrà al restaurant de l'Aeroport de Son

S'ARC

F O T O G R A F I A

Miquel Rosselló Amengual
Pl. Hostals, 22 - Tel. 14 01 05

PERRUQUERIA D'HOMES

CA'N MOREI

AL SEU SERVEI

Paborde Jaume, 13

Al Bar Jubi, d'esquerra a dreta: Pere Pizà, Tomeu de Son Mayol, Francesc «Morey», en Joan rera el taurell servint una copa, un pobler, i Joan -propietari del Jubi-.

Bonet -aleshores l'aeroport de Mallorca- fent menjars pels avions. A principi feia de fregaplats a mà -no hi havia aparells- i poc després de pinxe. Després passà a l'hotel Parques -on ajudava al cuiner- on es feia cuina internacional. D'aquest al Pi Gros de Portals Nous, on d'ajudant de cuiner feien cuina Danesa, ja que eren els clients habituals de l'hotel. Passen uns anys, i un parèntesi a la cuina, ja que Joan fa de camioner. Després durant uns anys es el cuiner i encarregat del Restaurant Sonrisa -al camí de Coanegra-, on es feia cuina Alemanya i Internacional. Era un restaurant privat, els clients hi arriba-

ven previa cita, i eren majoritàriament alemanys. La història no anà bé comercialment, i l'empresa tancà el local. Els santamarierers sempre hem tengut curiositat pel que amagaven aquelles parets altes i blanques del «Sonrisa».

Deixant definitivament la cuina com a activitat professional, fa durant uns anys de conductor d'autobús de turistes. Pins que al mil noucents vuitanta i vuit, s'encarregà amb la seva filla i gendre de «S'Avenc», on atén des de les sis a les tres. Curiosament actualment treballa a un bar, que té una relació amb el món de la restauració.

En Joan, malgrat faci ja anys que ha deixat la cuina com activitat, no l'ha abandonada mai com afecció. De sempre ha fet sopars per a molta gent, per amics, per

bomberos, pel futbol, pel grup de s'escoleta, el multitudinari de S'Ermite -el 1985 i el 1986-. Fa uns anys feia devers tres sopars cada setmana. Però des de que té «S'Avenc» no en pot fer tants, gairebé ara són esporàdics, ja que és difícil vetlar i aixecar-se dejorn per atendre els clients. Una afecció al cuinar que sempre que pot practica. Els seus plats que prefereix són els arrossos bruts, els aguiats, els rostits de porcella, de xot o de cabrit, el conill, etc. Això sí, sempre acompanyat de bon vi santamarier.

I del foc i les olles de les cuines als focus i domassos de les comèdies. Aquesta és la seva segona gran passió: la interpretació de papers, ja sien disfresses pels carnivals, o còmics papers de les comèdies costumistes i tradicionals mallorquines. Una passió per l'escenari i la falla, la rialla i la bulla sobre les

BOUTIQUE

NOVA GENT

SANTA MARIA

CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES

DISSABTES HORABAIXA OBERT

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.^a
Telèfon 24 68.74
Palma de Mallorca

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

Carrer Casanovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí

fustes dels cadafals amparats pels decorats.

La primera obra que interpretà fou «La Vida es Sueño», que escenificà el Grup de Mestre Pep Sanz, el seu paper era d'un Soldat que sols passava i no parlava, sols era un joveçà. Per després actuar devers el 1955-56 a l'Adoració dels Sants Reis d'Orient, fent el paper de Patge Reial, l'obra és feu durant un parell d'anys, la tradició no es recuperà fins al 1982, però poc després no reixí més. Més o manco durant els mateixos anys actuà amb el Grup Ideal en les obres «Primer és l'amor que l'herència», «Ses Coves de Galdent» i «Vida i Mort de Santa Margalida», que es feien al Cinema Ideal, el grup durà uns tres anys.

Aquesta afeció pel teatre es truncà durant uns vint-i-cinc anys, fins que s'interpretà de nou L'Adoració -el dia dels Reis a la Plaça de la Vila- durant el 1982 i 1983, fent també -com abans- de Patge Reial. Per mala sort, l'intent no es consolidà, i no

hem pogut gaudir de bell nou d'aquesta peça important del teatre religiós i popular mallorquí. Coincidesc amb Joan amb la necessitat d'incentivar i fer realitat l'escenificació d'aquesta obra. Una tradició oblidada que donarà al dia

dels Reis d'una alegria sana.

Però, quan pot consolidar-se les seves ganes d'actuar és amb el Grup de S'Escoleta, que inicià el seu camí el 16 de gener de 1985, fent una comèdia el dia dels foguerons. Ja van pel sisè any, i si

tot va bé iniciaran la que serà la seva setena o vuitena comèdia. De segur que Joan ens deleitarà amb la seva peculiar interpretació. Alhora que actua és un dels membres del Grup de S'Escoleta, col·laborant al Fogueró, disfressant-se, etc. Aquest grup, com el dels altres barris que sempre participen, ha contribuït a donar a les festes de Santa Maria del Camí d'una dimensió més participativa i més viva.

Joan, un home gruixat, fort, moreno, d'amples mostatxos -que són una part més del seu tarannà i de la seva imatge-, punyent i rialler, li agrada la broma i el truí. Unicament ha hagut de posar frè a les seves activitats i afeccions, des de que treballa a S'Avenc «un home no pot fer de tot». Però això no li impedeix gaudir quan pot de la cuina, ni de fer papers al seu estil a noves comèdies, i si pot es disfressarà per carnestoltes. Un home amb acudits, bon cuiner mallorquí, truíos de sempre, unit amicalment amb els seus mostatxos.

Bernat Calafat i Vich

Fragment de l'obra «Vida i Mort de Santa Margalida», d'esquerra a dreta: Joan, Coloma Xicono i Miquel Joan «Cabil·la».

Rera les ollades de arròs brut, Joan amb vestit de cuiner, José Torreblanca i Joan Soler, Diada de s'Ermida de 1986.

PERRUQUERIA

LA QUERATINA

El treball d'un professional de perruqueria gira entorn a un element principal: el cabell.

El cabell conté els següents elements principals:

Carbono.....	45'2 %
Oxígen.....	27'9 %
Nitrògen.....	15'1 %
Hidrògen.....	6'6 %
Sofre.....	5'2 %

Però apart d'aquests elements existeixen altres en petites proporcions que són certs metalls entre els que podem citar: calci, crom, ferro, cadmi, zinc, mercuri, plom, arsènic i silici. Aquests elements formen els composts que constitueixen el cabell, entre el que hem de destacar la queratina.

La queratina és una proteïna fibrosa que es pot trobar dins l'estrat corni de la pell, ungles i pel.

La molècula de la queratina té 17 aminoàcids diferents entre els que podem destacar la cistina. Les queratines dels cabells i de les ungles tenen més contingut en sofre que les de la pell. També existeixen diferències entre les queratines que componen el tall capilar. La queratina de la cutícula és més rica en sofre que la del còrtex.

Les cadenes que se formen dins la queratina s'orienten en direcció del tall pilós, és a dir longitudinalment. La presència

d'aquests pants o unions dins el cabell expliquen les propietats tan especials i necessàries que té el cabell.

VOCABULARI

Còrtex: És la part central i la més extensa del tall.

Cutícula: Són les escames que rodregen el tall pilós dins el cabell.

Miquel Sastre
Perruquer

Sa Perxa

tota casta d' embotits
formatges, pates, vins i caves
pollastres, conis i cuixes de xot a l' ast

Tel. 62 11 17

M
I
Q
U
E
L

S
A
S
T
R
E

*Sempre a la vanguardia
de la Moda*

Perruquer

DIPLOMAT COSMETOLOGIA

POSTISSOS I PERRUQUES

Bisbe Perelló, 4
SANTA MARIA

62 01 56
Tels. 62 09 36
14 01 37

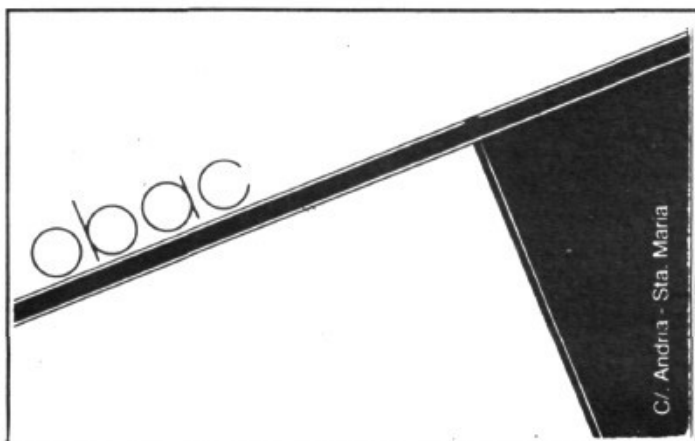
FOTO COMENTADA

UNS DISFRESSATS DEL 1985

Grup de disfressats de s'Escoleta del Carnaval del 1985, el professor amb la seva classe de nines petitonetes. D'esquerra a dreta, drets: Joan Pizà, Rafel Mesquida, Antoni Borràs, Miquel de Ca na Cerdana, Sebastià Sampol, Miquel

«Morey», Salvador Colombàs, Lluís Rodríguez, Eugeni Santos: Asseguts: Joan Matamalas, Marià Segura, Francesca Coll -professora-, en Joan, Joan -germà de na Carmela- i Bernat Vich.

ESCAPULONS

GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

FOTO COMENTADA

EL SANTA MARIA, ANY 1934

Fotografia del Santa Maria al camp de Terrades feta devers l'any 1934.

drets de dreta a esquerra: Pau Isern «Cedesser» (delegat), Andreu Canyelles «Burbaia», Ramón Creus «de ca s'Arroser», Pep Riera, Toni Verd, En Planes (porter), Joan Riera,

Miquel Sampol (delegat) i Jaume Ordines.

Asseguts de dreta a esquerra: Perico Vidal «Xico», Gaspar Oliver «Quis», Rafel Jaume (capità), Toni Isern «pometa», nin no indentificat, Pep Gralla.

FERRETERIA I ELECTRODOMÈSTICS

CAN XIC

ELS OFEREIX, REG, LLEMPISTERIA, MOBLES AUXILIARS,
DROGUERIA, MOBLES DE BANY I MOLTS D'ALTRES ÚTILS

Avd. Jaume III - Tel. 14 00 45 - SANTA MARIA